

Tuulensuun veistospuisto, Viitasaari

Tuulensuun veistospuisto sijaitsee Pasalessa Viitasaaren keskustasta koilliseen Kolima-järven rannalla. Puistossa on seitsemän julkista veistosta. Tuulensuuta ylläpitää 1999 perustettu Tuulensuun Taidesäätiö. Tuulensuun ja säätiön perustaja, 2014 edesmennyt viitasaarelainen pankinjohtaja Arvo Kananen (1916–2014) tilasi veistokset taiteilijoilta, ja ne on pystytetty 1992–2005.

Tuulensuun tilan puisto- ja ranta-alueiden suunnitelman laati 1990 maisema-arkkitehti Maj-Lis Rosenbröjer. Siihen kuului myös tekosaari, joka on rakennettu Järkiniementien linjauksesta poistetuista kivistä.

Veistokset sijoittuvat eri puolille Tuulensuun 11 hehtaarin tilaa. Puistossa kuljetaan polkuja ja tietä pitkin. Reitin kokonaispituus on vajaa puolitoista kilometriä.

Kuva: Oja Minkkinen

Vuosina 2017–2018 puiston polut pohjustettiin ja levennettiin, joten alueella on helppo liikkua.

Puistoon on vapaa pääsy. Vierailu sopii oma-toimimatkailijoille, sillä rannassa on laavu eväiden nauttimista varten. Käytössä on myös yleisö-wc sekä laituri vesiteitse saapuville.

Tuulensuussa toimii kuvataiteilijoiden vierasateljee. Hirsisen kaksikerroksisen ateljeetalon on suunnitellut oululainen arkkitehti Kimmo Kuismanen. Ateljeetalo ja rantahuuva ovat yksityiskäytössä.

Tuulensuun osoite on Järkiniementie 75, 44610 Kärnä. Viitasaaren keskustasta, etelästä saavuttaessa matkaa on 29 km, pohjoisesta Pihtiputaalta 50 km ja idästä Siilinjärveltä 111 km.

Lisätietoja: www.tuulensuu.net

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Kuvat & teksti: Marjo-Riitta Simpanen. Ulkoasu: Eeva Louhio. Painopaikka: Mainostakomo, Viitasaari, 2018.

Carolus Enckell, *Temppeli*, 1991–1992

Järkiniementien ja pysäköintialueen viereen sijoittuva *Temppeli* toivottaa tulijat tervetulleeksi Tuulensuuhun. Veistoksia ja tilaidetta tehnyt taidemaalari Carolus Enckell (1945–2017) on todennut, että Tuulensuun veistos on muotokieleltään lähempänä arkkitehtuuria kuin kuvanveistoa.

Tuulensuun paikalla oli aikoinaan Kanasten sukutilan, Juusolan torppa. Veistoksen materiaali ja mittakaava tekevät kunniaa vanhalle 1832 rakennetulle torpan riihelle. Teoksen ideana on olla avara, valoisa ja pylväineen kuin pala vanhaa Ateenaa Pasalessa.

Rakennelman seinään poratusta reiästä valonsäde löytää tiensä temppelein sydämeen kerran vuodessa kesäkuun 30. päivästä, jolloin on Tuulensuun perustajan syntymäpäivä.

Veistoksen ovat toteuttaneet paikalliset kirvesmiehet Taisto Urpelainen ja Veikko Holm. Teos julkistettiin 26. heinäkuuta 1992.

Veikko Hirvimäki, *Jäljet*, 1994

Kuvanveistäjä Veikko Hirvimäen (s. 1941) veistoksessa on käytetty Tuulensuusta löytyneitä, jääkauden jäämassojen kuljettamia kivenjätkäleitä. Kivenlokareiden väliin muodostuu 17 metriä pitkä, kapeneva solamainen polku.

Tilateoksissa kolmiulotteisuus tarkoittaa myös sitä tilaa, johon ihminen voi kävellä sisään. *Jäljet*-veistos symboloi ihmisen kulkemaa tietä ja jälkiä, joita matkasta jää.

Taiteilijan mukaan luonnonmateriaaleilla, myös kivellä on oma sisäinen olemuksensa. Materiaalina kivi on primitiivinen ja pelkistetty, jopa mystinen.

Tilaaajan toivomuksesta teoksen yhteen kiveen on hakattu lause: ”*Täydellinen totuus on liian suuri ihmiselle, siksi ihmisen osa on etsiminen, eksyminen mutta myös myötätunto ja armo.*”

Kivien siirrot on tehnyt Kalevi Niskanen. Teos paljastettiin 14. elokuuta 1994.

Pekka Jylhä, *Kohtaaminen*, 2002

Kuvanveistäjä Pekka Jylhän (s. 1955) *Kohtaaminen* sijoittuu metsän keskelle Järkiniementien varseen. Teoksen idea syntyi Tuulensuussa, kun taiteilija näki pihalla lentelevän ritariperhosen.

Kyseessä on ympäristöteos, johon kuuluu siirtolohkare ja sen päällä pronssiin valettu kullattu, neulan lävistämä perhonen sekä italialaiseen Carraran marmorin hakattu laatta, jossa lukee INRI. Ympäröivää metsää taiteilija on kutsunut temppeleiksi.

Runollinen teos ottaa kantaa ihmisen luontosuhteeseen. Kultainen perhonen on lävistetty, ja sen vapaus on viety. Taiteilijalle perhonen on sielun vertauskuva. Jylhän mukaan veistos kuvaa myös perhoseksi uudelleen syntyneitä Kristusta, mihin viittaa marmorilaatan teksti INRI.

Perhosen valutyö on tehty Lapinlahdella P. Venäläisen valimossa. Teos paljastettiin 4. päivä heinäkuuta 2002.

Radoslaw Gryta, *Silta*, 2005

Puolalaissyntyinen Suomessa vuodesta 1979 asunut kuvanveistäjä Radoslaw Gryta (s. 1955) peilaa taiteessaan maailman tilaa usein menneen ja menetysten kautta.

Silta-veistos liittyy Pasalan kylän historiaan. Taotusta raudasta ja mustasta graniitista tehty veistos on kunnianosoitus menneiden sukupolvien työlle. Tuulensuun perustajan isä Juusolan sukutilan isäntä Albert Kananen rakensi aikoinaan peltoilta raivatuista kivistä sillan Kuhalanlahden yli. Silta valmistui 1929 ja purettiin 1998.

Vuosikymmeniä Järkiniemestä pääsi Kuhalanlahden yli siltaa pitkin kävelemällä. Lause *Taide on loppumaton yhteys ihmisten välillä* viestittää Tuulensuun perustajan harrasta pyrkimystä olla rakentamassa yhteyttä Tuulensuun taiteilijoiden ja viitasaarelaisten sekä laajemmin kuvataiteen ja taiteesta kiinnostuneiden ihmisten välille.

Teos paljastettiin 30. kesäkuuta 2005.

Arvo Kananen, *Liekit*, 1996

Tuulensuun ateljeetalon edessä aukeavan pellon takana näkyy neljä punamullattua, muotoiltua puupylvästä. Niiden ympärille on aseteltu vedenhiomia kiviä. Kyse on Tuulensuun perustajan ympäristötaideteoksesta *Liekit*.

Myrsky kaatoi Tuulensuusta talvella 1995 vanhoja kuusia. Seuraavana kesänä Kananen esitti Tuulensuun ateljeetalossa asuneelle kuvanveistäjä Hirvimäelle, että tämä tekisi tuulenskaadoista taideteoksen. Hirvimäki ei suostunut, vaan kannusti Kanasta ryhtymään toimeen.

Taiteen kerääjä ja mesenaatti Kananen oli itse myös harrastelijamaalari. Tuulensuun riihessä pidettiin 1979–1984 taidekursseja ja näyttelyitä. Kananen työsti jo tuolloin *Liekit*-aihetta, joka symbolisoi luovuutta ja innostusta, mutta myös kaiken katoavuutta.

Liekit valmistui kesällä 1996 ja sen toteuttivat paikalliset kirvesmiehet Esko Niskanen ja Pertti Saukkonen.

Hannu Siren, *Omatunto*, 1991–1992

Kuvanveistäjä Hannu Sirenin (s. 1953) ympäristötaideteos *Omatunto* rakentuu noin 30-metrisestä luonnonkivikehästä, jonka kivenjätkäleet ovat peräisin Järkiniementien tielinjauksesta.

Veistos sijaitsee veden ympäröimässä Kyyhkysniemessä, jonka luonnontilaisuus on olennainen osa teosta. Ympäristöteokseen kuuluvat kivien lisäksi puut, pensaat ja kaikki alueen kasvit sekä tuuli ja valo, joka on aina erilainen eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina.

Omatuntoa on luonnehdittu mystiseksi ja meditatiiviseksi. Se virittää katsojan muinaisuuteen, aikaan vuosituhansien taakse. Teosta on kutsuttu myös Pasalan Stonehengeksi Etelä-Englannissa sijaitsevan esihistoriallisen monumentin mukaan.

Kivien siirrot on tehnyt Kalevi Niskanen. Teos julkistettiin 26. heinäkuuta 1992.

Martti Aiha, *Sivullinen*, 1999

Kuvanveistäjä Martti Aihan (s. 1952) corten-teräksestä valmistettu, kolme metriä korkea veistos *Sivullinen* sijoittuu Kyyhkysniemen kärkeen, nimensä mukaisesti veistospuiston sivulle.

Teoksen idea syntyi keskustelujen pohjalta, joita taiteilija kävi veistoksen tilaajan kanssa. Nimi *Sivullinen* viittaa algerialais-ranskalaisen, Nobel-palkitun Albert Camus'n teokseen, jossa pohditaan eksistentiaalifilosofian peruskysymystä, ihmisen vapaata valintaa. Vapaa valinta väistämättä synnyttää eksistentiaalista ahdistusta siitä, kuinka yksin ihminen tässä maailmassa lopulta on.

Teräslevyistä leikattu, ornamentaalinen hahmo kuvaa ihmisfiguuria varjoineen ja taakkoineen. *Sivullista* on myös luonnehdittu Tuulensuun perustajan henkiseksi näköspatsaaksi.

Veistos paljastettiin 8. päivä heinäkuuta 1999.

